

Lokālpārplānojums Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorijai, kurā tiek aizliegtas azartspēļu un izložu organizēšanas vietas

No **2021.gada 14.maija līdz 10.jūnijam** (ieskaitot) notiek lokālpārplānojuma **publiskā apspriešana**, kas ir uzsākta ar Līvānu novada domes 2021.gada 29.aprīļa lēmumu Nr.7-12 "Par Lokālpārplānojuma Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024. gadam grozījumiem, nosakot Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritoriju, kurā tiek aizliegtas azartspēļu un izložu organizēšanas vietas, pilnveidotās redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai un institūciju atzinumu saņemšanai".

Lokālpārplānojuma izstrādes mērķi

- Vietējiem un potenciālajiem Līvānu novada iedzīvotājiem nodrošināt un veidot uz augstām vērtībām orientētu, pievilcīgu, drošu un dzīves līmeņa uzlabošanai atbilstošu dzīves vidi, uzlabojot un attīstot publisko tehnisko infrastruktūru, pašvaldības sniegto pakalpojumu klāstu, iedzīvotāju un novada viesu drošību;
- Nostiprināt tiesisko pamatu azartspēļu un izložu organizēšanas vietu ierobežošanai teritorijās, kur iedzīvotāju interešu aizskārums ir būtisks;
- Veikt grozījumus spēkā esošajā Līvānu novada teritorijas plānojumā 2012.-2024.gadam, izstrādājot Lokālpārplānojumu, ar kuru tiek mainītas esošās Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorijas robežas un noteikts izņēmums atļautajam teritorijas izmantošanas veidam "Kultūras iestāžu apbūve" - azartspēļu un izložu organizēšana.

Lokālpārplānojuma izstrādes pamatojums

Nepieciešamību izstrādāt Lokālpārplānojumu pamato Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23.panta pirmā daļa un 24.panta pirmā un otrā daļa, kas paredz teritorijas plānojuma atbilstību vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2030.gadam vīzijā ir teikts, ka "*Līvānu novads – uzņēmējdarbība, modernās tehnoloģijas un pievilcīga vide ģimenei*"; viens no stratēģiskajiem mērķiem ir "*Ģimene - Līvānu novadā ir izveidoti priekšnosacījumi demogrāfiskās situācijas uzlabošanai*" un ilgtermiņa prioritāte – "*Ģimenes labsajūta*". Atbilstoši stratēģijai **Līvānu novada attīstība nav savienojama ar azartspēļu zāļu un izložu vietu attīstību.**

Līvānu novadā līdz šim darbojas divas azartspēļu zāles – SIA "Alfor" ar nosaukumu "Fēnikss Laimētava" Domes ielā 4a, Līvānos, tirdzniecības centra "Maxima" ēkā un SIA "Joker LTD" Rīgas ielā 57B, Līvānos. Pēc statistikas tas Līvānu novadu ierindo 22.vietā starp Latvijas pašvaldībām, kur ir lielākais azartspēļu zāļu skaits uz iedzīvotāju skaitu.

Kad 2018.gadā pašvaldība saņēma iesniegumus par vēl vienas jaunas azartspēļu zāles ierīkošanu, pašvaldība atteica izsniegt atļauju (sākotnēji pieteikums tika noraidīts par spēļu zāles atvēršanu adresē Rīgas ielā 108, Līvānos¹, vēlāk – adresē Rīgas ielā 88, Līvānos²).

Iesniedzējs apstrīdēja domes lēmumu tiesā. Latvijā parasti šāda veida pašvaldību lēmumus apstrīd, jo Azartspēļu un izložu likums ļauj pašvaldībām atteikt atļaujas izsniegšanu, ja azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā rada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārums.

¹ Līvānu novada domes 2018.gada 27.septembra lēmums Nr.16-13 „Par spēļu zāles un derību pieņemšanas vietu Rīgas ielā 108, Līvānos, Līvānu novadā”;

² Līvānu novada domes 2018.gada 25.oktobra lēmums Nr. 18-15 „Par spēļu zāles un derību pieņemšanas vietu Rīgas ielā 88, Līvānos, Līvānu novadā”.

2018.gada oktobrī pašvaldība veica iedzīvotāju aptauju. Jautājumi tika uzdoti korekti, - nevis par attieksmi pret azartspēļu zālēm vispār, bet par to skaita palielināšanu Līvānu pilsētā un par konkrētu adresi. Respondentu skaits bija 1226, kas veido 10% no pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotājiem, no kuriem 1182 (96,4 %) bija pret jaunu azartspēļu organizēšanas vietu atvēršanu Līvānos.

Tiesas jēdzienu “būtisks iedzīvotāju interešu aizskārums” uzskata par atklāto tiesību jēdzienu, dažādi traktē pašvaldības atteikuma pamatojumu, tostarp uzskata, ka iedzīvotāju viedoklis nav pietiekams un vispārīgs.

Pamatojoties uz iedzīvotāju viedokli un tiesu praksi, Līvānu novada dome 2019.gadā veica pētījumu “Priekšnosacījumi azartspēļu un izložu organizēšanas vietu noteikšanai Līvānu novadā”. Pētījuma rezultāti liecināja, ka **Līvānu pilsētas centrā, kur ir lielākā sabiedrisko iestāžu un pakalpojumu koncentrācija, kā arī lielākā jauniešu (veselības pētījumos pierādītā īpašā riska grupa) plūsma, iedzīvotāju interešu aizskārums ir būtisks.**

Pamatojoties uz pētījuma secinājumiem, 2020.gadā tika uzsākta Lokālplānojuma izstrāde azartspēļu ierobežošanai Līvānu pilsētas centra daļā.

Lokālplānojums nemaina spēkā esošo Līvānu novada teritorijas plānojumu 2012.-2024.gadam, izņemot vienu tā noteikumu – Līvānu sabiedriskā centra teritorijā aizliedz spēļu zāles.

Lokālplānojums tika izstrādāts, pabeigts un apstiprināts 2020.gada 26.novembrī (Līvānu novada domes sēdes lēmums Nr.21-11 par saistošajiem noteikumiem Nr.14 “Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritorijas, kurā tiek aizliegtas azartspēļu un izložu organizēšanas vietas, izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi”).

Lokālplānojumu pārsūdzēja, un **Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs 2021.gada 10.martā apturēja Lokālplānojumu**, uzskatot, ka spēkā esošais teritorijas plānojums nepietiekami skaidri nosaka vietas, kur uzņēmējdarbību var veikt azartspēļu uzņēmumi.

Līvānu novada dome turpināja darbu pie Lokālplānojuma izstrādes (2021.gada 23.marta domes lēmums Nr. N.4-2 “Par lokālplānojuma Līvānu novada teritorijas plānojuma 2012.-2024.gadam grozījumiem, nosakot Līvānu pilsētas sabiedriskā centra teritoriju, kurā tiek aizliegtas azartspēļu un izložu organizēšanas vietas, pilnveidošanu”), **neatmetot cerības nodrošināt Līvānu novada stratēģijai atbilstošu pašvaldības attīstību un iedzīvotāju interešu aizstāvību.**

Līdz ar to šobrīd **Lokālplānojums tiek publiski apspriests atkārtoti.** Pašreizējā Lokālplānojuma redakcija atšķiras no 2020.gada jūlijā un augustā apspriestās redakcijas ar izmaiņām, jo pašreizējā Lokālplānojuma redakcijā tiek novērstas pretrunas ar ārējiem normatīviem aktiem, piemēram, Ministru kabineta Vispārīgo apbūves noteikumu³ teritorijas izmantošanas veidu apraksts nosaka, ka:

- Rūpniecības zonā (R2) nevar būt tādi izmantošanas veidi kā izglītības iestādes un vetārstu prakses vietas. Minētie veidi tagad ir svītroti.
- Savrupmāju apbūves zonā (DzS1) nevar būt tādi izmantošanas veidi kā sabiedrisko organizāciju telpas, valsts un pašvaldības pārvaldes filiāle. Šie veidi tagad ir svītroti.

Svītroti arī atsevišķi punkti, kurus jau regulē augstāki normatīvie akti, kā arī Lokālplānojuma Paskaidrojuma rakstā sniegta plašāka informācija par Pētījumu, lai pamatotu azartspēļu ierobežošanu.

³ Ministru kabineta 2013.gada 30.apriļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 3.pielikums